

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. LAPKRIČIO 30 D. NUTARIMO NR. 972 „DĖL
PREKYBOS VALSTYBINIUOSE MIŠKUOSE PAGAMINTA ŽALIAVINE MEDIENA IR
MIŠKO KIRTIMO LIEKANOMIS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“
PROJEKTO**

(TAP NR. 19-331(2); TAIS NR. 18-15466(4))

2019-06-17 Nr. NV-1711

Vilnius

1. Projekto rengėja: Aplinkos ministerija (AM).

2. Projekto tikslas: patvirtinti Prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašo) naują redakciją.

3. Dabartinė situacija:

- 2017 m. liepos 11 d. Seimas priėmė Miškų įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. XIII-628, kuriame nurodoma, kad miškų urėdija (urėdijos) Vyriausybės nustatyta tvarka didmeninėje ir mažmeninėje prekyboje parduoda žaliavinę medieną, miško kirtimo liekanas ir nenukirstą mišką;
- šiuo metu valstybiniuose miškuose pagamintos žaliavinės medienos ir miško kirtimo liekanų pardavimas vykdomas vadovaujantis Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 972 nustatyta tvarka. Nuo 2018 m. sausio 1 d. elektroninės medienos pardavimo (aukcionų) sistemos (EMPS) administratoriaus funkcijas vykdo UAB „Baltpool“;
- Vyriausybės 2017 m. lapkričio 22 d. pasitarimo (protokolo Nr. 50) 2 punktu Aplinkos ministerijai pavesta persvarstyti Tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2017 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 972, nuostatas ir iki 2018 m. kovo 31 d. pateikti Vyriausybei nustatyta tvarka su suinteresuotosiomis institucijomis suderintą naujos redakcijos Tvarkos aprašą;
- aplinkos ministro 2018 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. D1-334 sudaryta darbo grupė naujos redakcijos Tvarkos aprašo projektui parengti, kuri 2018 m. spalio 30 d. patvirtino savo išvadas ir pateikė pasiūlymus dėl prekybos valstybiniuose miškuose pagaminta žaliavine mediena ir miško kirtimo liekanomis tvarkos tobulinimo;
- svarstant šį klausimą 2019 m. kovo 26 d. Vyriausybės kanceliarijos tarpinstituciniame pasitarime (protokolo Nr. 13) priimtu sprendimu pavesta AM organizuoti konsultacijas su socialiniais partneriais, įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir patikslintą Projektą pateikti Vyriausybei.

4. Projekto esmė: siūloma pakeisti Tvarkos aprašą ir jį išdėstyti nauja redakcija, patikslinant medienos prekybos organizavimo, EMPS administratoriaus funkcijas, dalyvavimo aukcionuose sąlygas, aukcionų ilgalaikėms, pusmetinėms ir trumpalaikėms pirkimo-pardavimo sutartims sudaryti vykdymo, medienos kainų nustatymo ir pasiūlytų kainų vertinimo, pirkimo-pardavimo sutarčių sudarymo ir atsiskaitymo už medieną tvarką, taip pat atliekant kitus techninio pobūdžio pakeitimus, kurie reikalingi sklandžiam prekybos vykdymui, tam tikram procedūrų supaprastinimui ir aiškesniam esamų nuostatų reglamentavimui. Esminiai pakeitimai:

- įvertinant nuo 2019 m. pradžios ženkliai sumažėjusias žaliavinės medienos ir miško kirtimo liekanų kainas (atskiriems sortimentams fiksuotas iki 40 proc. kainos sumažėjimas) ir siekiant išvengti pakartotinių aukcionų organizavimo bei sumažinti su tuo susijusią pirkėjų ir pardavėjų administracinę naštą, Projekto 2 punktu siūloma nustatyti tik 2019 m. II pusmečiui vykdomuose aukcionuose ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti taikomą pradinę

žaliavinės medienos ir miško kirtimo liekanų kainos nustatymo tvarką, pagal kurią pradinė kaina būtų lygi paskutiniojo įvykusio pusmetinio aukciono parduoto atitinkamo sortimento ar miško kirtimo liekanų vidutinei svetinei kainai, sumažintai 20 proc. [šiuo metu medienos pradinė kaina yra lygi paskutiniojo įvykusio aukciono parduoto atitinkamo sortimento ar miško kirtimo liekanų vidutinei svetinei kainai];

- siekiant lanksčiau reaguoti į rinkos pokyčius, Projektu tvirtinamame Tvarkos apraše siūloma nustatyti, kad pakartotiniuose aukcionuose medienos pradinė kaina mažinama 20 proc. [šiuo metu pardavėjas, atsižvelgęs į paskutiniojo aukciono rezultatus, taip pat įvertinęs situaciją rinkoje bei vadovaudamasis efektyvaus ir racionalaus valstybės turto naudojimo principais, pradinę Medienos kainą gali mažinti iki 10 proc.], o aukcionuose pusmetinėms ir ilgalaikėms sutartims sudaryti pirkėjams suteikiama teisė siūlyti iki 20 proc. mažesnę nei pradinę pardavėjo pasiūlyta kaina [šiuo metu iki 10 proc.];
- papildomai, AM įvertinus su prekyba mediena susijusių šalių nuomones ir radus bendrą sutarimą, Tvarkos apraše siūloma nustatyti, kad ilgalaikėms sutartims (nuo 3 iki 10 metų trukmės) sudaryti pardavėjas teikia pardavimui ne mažiau kaip 50 procentų [iki šiol aukcionuose ilgalaikėms sutartims sudaryti parduodama iki 60 procentų valstybiniuose miškuose pagaminto kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų kiekio] per kalendorinius metus planuojamo pagaminti kiekvieno sortimento ir miško kirtimo liekanų kiekio, o pusmetinėms sutartims sudaryti – ne mažiau kaip 30 procentų [iki šiol – iki 30 proc.];
- siekiant supaprastinti aukcionų ilgalaikėms ir pusmetinėms sutartims sudaryti organizavimo tvarką ir įvertinant aukcionų organizavimo patirtį, siūloma tikslinti atitinkamus Tvarkos aprašo punktus sutrumpinant su aukcionų organizavimu susijusius terminus [priklausomai nuo EMPS administratoriaus, pirkėjo ir pardavėjo atliekamų su aukcionų administravimu ir dalyvavimu aukcionuose susijusių veiksmų, terminai trumpinami nuo 1 iki 5 darbo dienų].

Numatoma, kad naujos redakcijos Tvarkos aprašas įsigaliojū iš karto po jo priėmimo.

5. Derinimas:

- 2019 m. gegužės 7 d. AM organizavo darbinį susitikimą (kuriame dalyvavo VĮ Valstybinių miškų urėdijos, UAB „Baltpool“, Lietuvos medienos pramonės įmonių asociacijos „Lietuvos mediena“, Medienos perdirbėjų asociacijos, Medienos prekybos asociacijos, Vakarų Lietuvos medienos perdirbėjų ir eksportuotojų asociacijos atstovai) pateiktų pastabų aptarimui;
- AM pažymi, kad pagal esmines pastabas patikslintas Projektas **suderintas** su Europos teisės departamentu ir Konkurencijos taryba. Per nustatytą terminą **pastabų nepateikė** Ekonomikos ir inovacijų ministerija ir Teisingumo ministerija (pateikė po termino);
- **lieka neatsižvelgta į:**
  - **Specialiųjų tyrimų tarnybos** pastabą, kad priėmus Projektą, parduodant paklausiausią ir vertingiausią žaliavinę medieną jos pirkėjams būtų sudaromos sąlygos ją įsigyti už galimai daug žemesnę kainą (iki 20 proc. mažesnę nei pradinę pardavėjo pasiūlyta, kainą), tuo tarpu kitos (ankstesniuose aukcionuose neparduotos, todėl galimai mažiau vertingos ir nepaklausios) medienos kaina išliktų aukštesnė. Be to, siūlomas reglamentavimas medienos pardavimo rinkos problemos neišspręstų ir galimai sudarytų sąlygas papildomų nuostolių (dėl neparduotos medienos arba vertingiausios medienos pardavimo ženkliai mažesnėmis kainomis) atsiradimui. Projekte siūlomos nuostatos galimai būtų naudingos tik tam tikros žaliavinės medienos sortimentų ar miško kirtimo liekanų pirkėjų grupei (ar grupėms), taip sudarant išskirtines veiklos sąlygas atskiroms interesų grupėms. AM pažymi, kad net ir 20 proc. sumažinta pradinė kaina nelemia kainų sumažėjimo aukcione ir galutinių aukciono rezultatų, nes aukciono metu konkuruojant pirkėjams mediena parduodama už tuo metu rinkoje esančią didžiausią kainą ir

visų rūšių sortimentai bus parduvinėjami vienoda tvarka ir jokių išskirtinių sąlygų nebus sudaroma. Siūlomas reglamentavimas nesudarys sąlygų papildomų nuostolių atsiradimui;

- **Specialiųjų tyrimų tarnybos** pastabą dėl Projekte numatomos pirkėjo teisės siūlyti iki 20 proc. mažesnę nei pradinę pardavėjo pasiūlyta kaina – jos nuomone, šie Projekto siūlymai galimai neatitinka Miškų įstatymo 7 str. 1 d. nuostatomis suponuojamo principo, kad žaliavinė mediena būtų parduodama už didžiausią kainą. Taip pat pastabą dėl trūkstamo išaiškinimo, kuo grindžiama tokia galimybė pirkėjui siūlyti mažesnę nei pradinę pardavėjo pasiūlyta kaina dar neįvykus aukcionui. AM nuomone, net ir esant sumažintai pradinei kainai, mediena vis vien bus parduota už didžiausią tuo metu rinkoje esančią medienos kainą dėl pirkėjų tarpusavio konkurencijos perkant medieną aukcionuose, todėl Miškų įstatymo 7 str. 1 d. nuostatos nebus pažeistos;

- **VĮ Valstybinių miškų urėdijos** pastabas, susijusias su informacijos apie visų pasirašytų sutarčių vykdymo eigą, medienos kainas skelbimu, taip pat dėl teisės suteikimo pardavėjui neteikti medienos pardavimui pakartotiniame aukcione, jei pradinė medienos kaina tampa mažesnė už medienos savikainą, medienos pirkėjo ir pardavėjo atsakomybės lygiavertiškumo. AM derinimo pažymoje pateikia paaiškinimus ir argumentus dėl šių pastabų.

- Projekto esmė aptarta 2019 m. birželio 12 d. Vyriausybės pasitarime (protokolo Nr. 25), AM pavesta Projektą suderinti su Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pateikė **daug tikslinamojo, redakcinio pobūdžio** pastabų ir pasiūlymų (tarp jų esminės – dėl trūkstamo išsamesnio Projekto 2 punktu siūlomos nuostatos numatyti tik 2019 m. II pusr. vykdomuose aukcionuose sudaryti taikomą pradinę medienos kainos nustatymo tvarką pagrindimo ir tikslingumo; trūkstamų išsamesnių argumentų, kuriais remiantis buvo pasiektas sutarimas su prekyba mediena susijusių šalių nuo 40 proc. (ankstesniame Tvarkos aprašo projekto variante) iki 50 proc. padidinti ilgalaikėms sutartims sudaryti pardavėjo atitinkamais kalendoriniais metais planuojamą pagaminti medienos kiekį; trūkstamo pagrindimo dėl siūlomos nuostatos, kad aukcionuose ilgalaikėms sutartims sudaryti kiekvieno sortimento ar miško kirtimo liekanų parduodamas kiekis negali būti mažesnis nei 200 kietmetrių; nuostatos, kad „pirkėjas turi teisę siūlyti iki 20 proc. mažesnę nei pradinę pardavėjo pasiūlyta kaina“ pagrįstumo; taip pat pastaba, kad vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 str. 4 d., Projekto įsigaliojimas turėtų būti atidėtas iki 2019 m. lapkričio 1 d.).

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis: Projektas atitinka Vyriausybės programos 91.1. papunkčio nuostatas („tobulinsime miškininkystę ir miškotvarką reglamentuojančią teisinę bazę. Svarbiausiais darbais šioje srityje laikome miškų ūkio valstybinio reguliavimo sistemos institucinės struktūros, funkcijų ir apimties, ekonominio bei aplinkosauginio veiklos reguliavimo peržiūrą, <...> miškų politikos, aplinkosauginių ir gamybinių funkcijų atskyrimą, <...>“).

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlome rengėjams įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. birželio 17 d. antrinėje išvadoje Nr. NV-1698 pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje), prieš tai tarpinstituciniame pasitarime aptarus suinteresuotųjų institucijų pateiktas pastabas.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Vaidas Talačka

Vaidas Talačka, tel. +370 706 63722, el. p. vaidas.talacka@lrvt.lt